Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świat uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 294.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

PIATEK 24 Grudnia 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
	6	27 2. 58	−5, 0	1 30	Wschodni	słaby	Pochmurno	
22	2	2, 33	−0 6	1 93	„	„	„	
	[illegible]	3 29	2, 6	1 62	„	„	„	

Nr. 3558. Pol. ex 1847.

Kundmachung.

Um die politische Administrazion der Stadt Krakau und des Gebiets soweit es die besondern Verhältnisse schon jezt zulassen, mit dem in andern Provinzen der Monarchie bestehenden Verwaltungssysteme in Einklang zu bringen, werden in Gemäßheit eines allerhöchsten Befehls Seiner k. k. Majestät vom 29 September d. J. folgende Bestimmungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

§. 1.

Für die Stadt Krakau und deren Gebiet wird ein Kreisamt errichtet, welches mit 1. Jänner 1848. in Wirksamkeit tritt.

§. 2.

Der Wirkungskreis des Krakauer Kreisamtes umfaßt mit Ausnahme der weiter unten angedeuteten, besondern Organen anvertrauten, Verwaltungsgeschäfte, alle Zweige der politischen Administrazion in der Stadt Krakau und auf dem flachen Lande — in lezterern überdieß auch die Leitung der Lokalpolizei.

§. 3.

Die Geschäfte, welche sich auf die ökonomische und politische Verwaltung der Stadt Krakau und der dem Stadtbezirke einverleibten Dörfer beziehen, und bisher von der Krakauer-Polizeidirektion neben ihren andern Berufsobliegenheiten besorgt wurden, sind von derselben in der bisherigen Art jedoch unter der Oberleitung des Kreisamtes zu versehen.

§. 4.

Die derzeit bestehenden neun Distrikts-Commissaire des flachen Landes werden in allen ihnen zugewiesenen Geschäftszweigen dem Kreisamte untergeordnet. Lezteres tritt daher zu denselben in die Stellung der Polizei-Direkzion und der beiden Abtheilungen des bisherigen Administrazions-Rathes.

§. 5.

In Folge dieser geänderten Stellung der Distrikts-Kommissäre wird die Bestimmung des Pe-

Nr. 3558 Pol. ex 1847.

OBWIESZCZENIE.

Ażeby zarząd polityczny miasta Krakowa z okręgiem postawić na równi, z porządkiem administracyjnym w innych częściach Monarchii istniejącym, o ile to właściwe kraju tutejszego stosunki teraz dozwalają, w skutek Najwyższego Reskryptu Jego Ces. Król. Mości z dnia 29 Września b. r. następujące postanowienia do powszechnéj podają się wiadomości.

§. 1.

Dla miasta Krakowa i jego okręgu ustanawia się urząd cyrkularny, któren z dniem 1 Stycznia 1848 działalność swoją rozpocznie.

§. 2.

Zakres działania urzędu Cyrkularnego Krakowskiego obejmuje, z wyjątkiem niżéj wskazanych czynności administracyjnych, osobnym urzędom powierzonych, wszelkie gałęzie administracyi politycznéj w mieście Krakowie i jego okręgu, a w téniże ostatniém nadto zwierzchni zarząd Policyi miejscowéj.

§. 3.

Czynnościami które się odnoszą do ekonomicznego i politycznego zarządu miasta Krakowa i włości do okręgu miejskiego wcielonych, Dyrekcya Policyi krakowska o tyle zajmować się będzie, o ile takowe dotychczas przez nią obok innych w jéj powołaniu leżących czynności załatwiane były, odtąd jednakowo pod zwierzchnictwem urzędu cyrkularnego.

§. 4.

Komissarze dystryktowi na teraz w okręgu będący, w wszelkich im przydzielonych czynnościach urzędowych podlegać będą urzędowi Cyrkularnemu, któren to samo nad niemi zajmuje stanowisko, jakie Dyrekcya Policyi i obydwa Wydziały dotychczasowéj Rady Administracyjnéj zajmowały.

§. 5.

W skutek zmienionéj podrzędności kommissarzy Dystryktowych uchylają się postano-

lizeistatuts vom Jahre 1840 §§. 23. und 31. wornach die Untersuchung und Urtheilsschöpfung bezüglich der im Strafgesetze II. Theil vom §. 37. bis inclusive 73. dann §. 91. enthaltenen schweren Polizeiübertretungen ausschließend der Polizeidirekzion vorbehalten war, außer Kraft gesezt, und den Distrikts-Kommissairen des flachen Landes wird nunmehr die vollständige Durchführung der Verhandlungen über alle jene schweren Polizeiübertretungen obliegen, welche nach den Bestimmungen des Strafgesetzes II. Theil nicht ausnahmsweise dem Kreisamte oder der Landesstelle zur Entscheidung vorbehalten sind.

§. 6.

Das Kreisamt bildet gegenüber der Polizeidirekzion, insoweit leztere nach §. 3. demselben untergeordnet ist, und gegenüber den Distrikts-Kommissären des flachen Landes die obere politische Behörde und in der Regel die zweite entscheidende Instanz. Als erster Instanz steht ihm die Entscheidung zu:

a.) in den durch das Strafgesez II. Theil den Kreisämtern zur Verhandlung zugewiesenen schweren Polizeiübertretungen.

b.) in den Streitigkeiten zwischen bäuerlichen Gutsinsaßen und ihren Gutseigenthümern insofern solche bisher im administrativen Wege zu verhandeln waren.

c.) in allen andern Fällen, welche nach den noch jezt in Kraft bestehenden gesezlichen Bestimmungen von der Kompetenz der Unterbehörden ausgeschlossen und den zwei Abtheilungen des bestandenen regierenden Senats, und nach ihm des Administrazions-Rathes, zur Verhandlung in erster Instanz zugewiesen waren.

§. 7.

Der k. k. Hofkommissär für das Krakauer Gebiet übernimmt von 1ten Jänner 1848. die Geschäfte, welche in den andern Provinzen der Monarchie den politischen Länderstellen zugewiesen sind. Demgemäß steht ihm die Aufsicht und Leitung der gesammten politischen Administrazion und der polizeilichen Verwaltung im Krakauer Gebiete zu.

§. 8.

Die Emerital-Kommission, die General-Spitals-Direkzion, die Sparkasse-Direkzion, dann die besondern für das Unterrichtswesen und die öffentliche Wohlthätigkeit vorhandenen Kommissionen bleiben bis auf weitere Anordnung in Wirksamkeit, und stehen bezüglich der ihnen zugewiesenen Geschäfte unter alleiniger Aufsicht und Leitung des k. k. Hofkommissärs.

§. 9.

Der k. k. Hofkommissär bildet die höhere Rekursinstanz gegen alle im Wege der Berufung an ihn gelangenden Entscheidungen des Kreisamtes, der Polizeidirekzion und der andern untergeordneten Verwaltungsorgane. In schweren Polizeiübertretungen wird er den Standpunkt einnehmen, welcher nach den Bestimmungen des Strafgesezes II. Theil der Landesstelle zugewiesen ist.

§. 10.

Von den Entscheidungen des k. k. Hofkommis-

wienia §§. 23. i 31. Statutu policyjnego z r. 1840, według których dochodzenia i orzeczenia w ciężkich przestępstwach policyjnych objętych §§. od 37, aż inclusiwe do 73 i §. 91 części II. kodexu karnego wyłącznie do zakresu Dyrekcyi Policyi należały. Odtąd albowiem obowiązkiem będzie komissarzy Dystryktowych wszelkie sprawy o ciężkie przestępstwa policyjne zupełnie przeprowadzić, wyjąwszy te które przepisami części II kodexu karnego wyłącznéj decyzyi urzędu Cyrkularnego lub wyższéj władzy krajowej są pozostawione.

§. 6.

Urząd Cyrkularny jest Wyższą Władzą Dyrekcyi Policyi,—o ile mu ta według §. 3 jest podrzędną, równie jak i komissarzy Dystryktowych w okręgu. Właściwie wydaje decyzyje w drugiéj instancyi, wyjątkowo zaś w następujących przedmiotach w pierwszéj instancyi orzeka

a.) w ciężkich przestępstwach policyjnych IIgą Częścią kodexu karnego urzędom cyrkularnym do załatwienia przekazanych.

b.) w sprawach spornych między włościanami i właścicielem włości o ile takowe dotąd na drodze administracyjnéj rozstrzygane bywały

c.) w wszelkich innych przedmiotach które według praw na teraz jeszcze obowiązujących z zakresu władz podrzędnych wyłączone i dwom Wydziałom byłego Senatu Rządzącego, po nim zaś Rady Administracyjnéj do załatwienia w pierwszéj instancyi przekazane były.

§. 7

Ces. Król. Komissarz Nadworny obejmuje od dnia 1go Stycznia 1848 wszelkie czynności, jakie w innych częściach Monarchii politycznym Rządom krajowym są powierzone. Z tego względu należéć będzie do niego nadzór i kierunek całéj administracyi politycznéj tudzież zarząd policyjny w kraju tutejszym.

§. 8.

Komissya emerytalna, Jeneralna Dyrekcya Szpitałów, Dyrekcya Kassy oszczędności, tudzież istniejące właściwe komissye dla instytutów naukowych i publicznéj dobroczynności, pozostaną przy czynnościach swoich, odtąd jednakowo pod wyłącznym nadzorem i kierunkiem c. k. Kommissarza Nadwornego.

§. 9.

Ces. Król. Kommissarz Nadworny rozstrzyga jako wyższa instancya wszelkie na drodze odwołania się przesłane mu rekursa, od decyzyi urzędu cyrkularnego, Dyrekcyi Policyi i reszty podrzędnych urzędów administracyjnych. W sprawach o ciężkie przestępstwa policyjne zajmie stanowisko ustawami Części II. kodexu karnego Rządom krajowym przeznaczone.

§. 10.

Od decyzyi Ces. Król. Kommissarza Na-

färs geht der weitere Rechtszug, insofern ein solcher durch das Gesez gestattet ist, an die k. k. Hofstellen, welche in lezter Instanz entscheiden. Die geseзliche Frist zur Uiberreichung solcher Hofrekurse ist zwei Monate, für den untern Instanzenzug werden die dermal bestehenden Rekursfristen in Kraft erhalten.

§. 11.

In schweren Polizeiübertretungen, einfachen Polizeivergehen, Marktordnungs- und Satzungs-Uibertretungen, findet gegen zwei gleichlautende Entscheidungen kein weiterer Rekurs Statt.

§. 12.

Mit dem Zeitpunkte wo diese neuen Einrichtungen ins Leben treten, hört die bisherige Amtswirksamkeit des provisorischen k. k. Administrazions-Rathes und seiner beiden Abtheilungen auf.

Ebenso fällt jener Theil der bisherigen Amtswirksamkeit des Krakauer Obergerichts weg, welche demselben Kraft des Statuts für das Gerichtswesen vom Jahre 1842 in schweren Polizeiübertretungen zugestanden hat.

§. 13.

Von den bisherigen Hilfsämtern des k. k. Administrazions-Rathes werden das Bureau für Rechtssachen des Aerars, Institute und Puppillarangelegenheiten, das Rechnungskontrolls-Amt das Liquidazions-Bureau über die Forderungen des ehemaligen Freistaates Krakau an die Kaiserlich russische Regierung — ihre gegenwärtigen Funkzionen in der Stellung als Hilfsämter des k. k. Hofkommissärs fortzuführen haben. Dagegen wird das Krakauer Bauamt mit dem Strassen-und Wasser-bau-Inspektorate unter der Leitung des ersten Baumeisters dem Kreisamte zugetheilt, der gegenwärtige Chef des Bauamts aber mit zwei subalternen Individuen wird dem k. k. Hofkommissär als Hilfsamt für die technischen Geschäfte zur Seite stehen.

§. 14.

Der gegenwärtige Protomedikus wird bei der k. k. Hofkommission die Stelle eines Referenten in Sanitätssachen versehen, das übrige Sanitäts-Personale wird dem k. k. Kreisamte untergeordnet.

§. 15.

Das Inspektorat der wandelbaren Einkünfte mit dem Stempel-Rendanten tritt mit 1ten Jänner 1848 zu dem k. k. Kreisamte in dasselbe Verhältniß der Unterordnung, in welcher es bisher zu der Finanz-Abtheilung des Administrazions-Rathes gestanden hat, dasselbe hat auch mit dem bisher der Abtheilung für die innern Angelegenheiten untergeordneten städtischen Oekonomat stattzufinden.

§. 16.

Die Geschäfte des Militär Intendanten übergehen mit dem 1ten Jänner 1848 an das k. k. Kreisamt, unter welchem bis auf weitere Anordnung auch das gegenwärtige Militär-Bequartirungsamt seine Funkzionen fortzuführen hat.

dwornego służy stronom o ile to prawa dozwalają, prawo odwołania się do władz nadwornych, — które w ostatniéj instancyi orzekają.

Jako termin prawny do tego rodzaju rekursów oznacza się czas dwumiesięczny.—Do odwołań od decyzyi władz podrzędnych służyć mają i nadal przepisane dotychczas termina rekursowe.

§. 11.

W sprawach o ciężkie przestępstwa i lekkie wykroczenia policyjne w przedmiotach tyczących przekroczeń ustawy targowéj i taxy, prawo dalszego odwołania, od dwóch równobrzmiących wyroków miejsca nie ma.

§. 12.

Z dniem zaprowadzenia tych nowych ustanowień, dotychczasowa czynność prowizorycznéj Rady Administracyjnéj i obydwóch jéj Wydziałów ustaje.

Również odpada owa część dotychczasowéj czynności urzędowéj od Sądu wyższego krakowskiego, która mu w skutek ustawy z r. 1842, urządzającéj sądownictwo w sprawach o ciężkie przestępstwa policyjne przynależała.

§. 13.

Z dotychczasowych urzędów podręcznych przy Radzie Administracyjnéj biuro spraw skarbu instytutów i opieki małoletnich, biuro likwidacyjne pretensyi byłéj rzeczypospolitéj krakowskiéj do rządu ces. Rossyjskiego pozostaną w swoim teraźniejszym urzędowaniu, jako urzęda pomocnicze przy ces. król. Komissarzu Nadwornym. Urząd budowniczy wraz z inspektoratem kommunikacyi lądowéj i wodnéj przydzielony zostanie pod zwierzchnictwem pierwszego budowniczego do urzędu cyrkularnego. Szef zaś teraźniejszy urzędu budowniczego z dwoma podwładnemi jako urząd pomocny do spraw technicznych przy ces. kr. Kommissarzu Nadwornym umieszczony będzie.

§. 14

Protomedyk teraźniejszy zastąpi miejsce referenta w interesach policyi lekarskiéj przy ces. król. Kommissarzu Nadwornym, reszta zaś urzędników zdrowia Urzędowi Cyrkularnemu są podrzędni.

§. 15

Inspektorat przychodów niestałych wraz z urzędem stęplowym z dniem 1go Stycznia 1848 przechodzi pod władzę urzędu Cyrkularnego w ten sam sposób w jaki pod Wydziałem dochodów i skarbu zostawał. To samo nastąpi z ekonomią miejską dotąd Wydziałowi spraw wewnętrznych i Policyi podległą.

§. 16.

Czynności Intendenta zaopatrzenia potrzeb wojskowych z dniem 1go Stycznia 1848 roku przechodzą w zakres czynności urzędu Cyrkularnego przy utrzymaniu zawsze komissyi kwaterniczéj aż do dalszéj decyzyi pod władzą namienionego urzędu Cyrkularnego.

§. 17.

So lange als das von der früheren Regierung herrührende Stempelgesez noch in Wirksamkeit bleibt, sind Gesuche und Eingaben bei dem neu errichteten Kreisamte mit jenem Stempel zu versehen, welcher für Gesuche und Eingaben an die bisher bestandenen Abtheilungen des Administrazions-Rathes vorgeschrieben war. — Gesuche und Eingaben an die k. k. Hofkommission müssen dagegen auf den für Gesuche und Eingaben an den bisher bestandenen Administrazionsrath vorgeschriebenen Stempel eingereicht werden.

Die Unterlassung dieser Anordnung unterliegt den in jenem Stempelgeseze vorgezeichneten Strafverfahren.

Krakau am 20ten Dezember 1847.

Moriz Graf Deym
k. k. Hofkommissär.

§. 17.

Jak długo ustawa byłego rządu jeszcze obowiązuje, prośby i podania mają być wnoszone do urzędu Cyrkularnego na papierze stęplowym wysokości takiéj ceny jak do dotychczasowych Wydziałów Rady Administracyjnéj, do ces. król. Kommissarza Nadwornego zaś na papierze stemplowym wysokości takiéj ceny, jak do saméj Rady Administracyjnéj.

Niedopełnienie tego przepisu, podlega postępowaniu karnemu przepisanemu wyż wzmiankowaném prawem stęplowym.

Kraków d. 20 Grudnia 1847.

Maurycy hr. Deym.
C. K. Kommissarz Nadworny.

Wiadomości krajowe.

— *Wiedeń* 17 *Grudnia*. —

Jego Ces. Król Mość raczył Najwyższém postanowieniem swoim z d. 29 Września r. b. na posadę Starosty Cyrkułu w Krakowie zaprowadzić się mającego, Barona Krieg de Hochfelden Starostę Cyrkułu Stanisławowskiego najłaskawiéj powołać.

Wiadomości zagraniczne.

— *Od granic Szwajcarskich*. —

Kanton Bern d. 12 *Grudnia* Rząd związkowy odebrał z Rzymu pod d. 4 Grudnia następującą depeszę urzędową: „Jeneralny konsul przy stolicy apostolskiéj do Jego Excellencyi i Radcy rządowego Kantonu Bern. W skutek zajęcia Lucerny przez wojska związkowe zgromadziła się wczoraj o 7 godzinie wieczór publiczność rzymska w liczbie około 5,000 z pochodniami i chorągwiami państwa kościelnego i innych krajów włoskich z muzyką na czele i okrzykami: „Niech żyją wojska związkowe, niech żyje wolnomyśląca Szwajcarya!“ Deputacya z 15 osób złożona z chorągwią związkową rzeczypospolitéj szwajcarskiéj i państwa kościelnego przybyła do mojego mieszkania z powinszowaniem zwycięztwa wojsk związkowych. Po zwyczajném oświadczeniu przyjętych grzeczności deputacya ta wróciła do zgromadzenia ludu, który ją wyprawił i niedługo potém w najlepszym rozszedł się porządku. Sądzę przeto że Wasza Excellencya wraz z swojém gronem wiadomość tę obojętnie nie przyjmie, takie bowiem demonstracye nie pozostaną bez dalszego wpływu, w reszcie zostawiam J.W. Panu ogłoszenie tego kantonom które kapitulowały. Mam powód upraszać Waszéj Excellencyi o pokwitowanie z odebranego doniesienia i mam zaszczyt pozostać &. Jeneralny konsul. Bégrée.„

— *Rzym* 29 *Listopada*. —

Diaro di Roma z dnia dzisiejszego oświadcza się względem zwycięztwa rządu związkowego w Szwajcaryi i dzienników rzymskich w téj mierze jak następuje:„

Że rząd papiezki swoim poddanym większą i szacowniejszą wolność w objawianiu swych myśli użyczył, jest prawnie udowodnioną rzeczą. Podczas jednak gdy się opiekuje umiarkowaną wolnością objawienia myśli i stara się ją wszędzie wspierać, nie może zarazem cierpieć, aby takowéj nadużywano z uszczerbkiem wiary religijnéj czy to wprost czy téż pośrednio. Nie może więc jak tylko smucić się nad sposobem, w jaki niektóre z tutejszych dzienników uniosły się nad pomyślnym skutkiem radykalnego stronnictwa w Szwajcaryi, ogłaszając przez to swój współudział dla niego, nad czém się zapewne nie zastanowiły, że jego przedsięwzięcia pociągnęły za sobą smutne skutki wojny domowej, które się stały ciężarem katolików szwajcarskich a to ze szkodą swiętéj religii którą my wyznajemy. Rząd więc nie podziela wcale sposobu myślenia wspomnionych dzienników, a Ojciec Swięty jest głęboko zasmucony nad tém że w miejscu religii katolickiéj cieszą się ze szkody, jaką jego najmilsze ponoszą owieczki. Naganiając przeto demonstracyą ludu rzymskiego przed mieszkaniem posła szwajcarskiego oświadcza zarazem swoje niezadowolenie z artykułów powyższych dzienników.„

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 22 do dnia 23 Grudnia.

Laszkiewicz Konstanty, Luschin Jan, Szybalski Michał ob., z Galicyi;--Błeszyńska Emilia ob. Bukowski Edward hr. z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Kowalski Karol, do Galicy;.--Steinkeller Piotr, Wołoszewski Alexander, Wołoszewski Karol, Kuczrwski Teofil, Reuter Ludwik, do Polski.

Jutro z powodu uroczystego święta Gazeta Krakowska niewyjdzie.